MEB ÖYSS - Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli (Senaryo 2) Formatına Uygundur

2026-2027 EĞİTİM-ÖĞRETİM YILI

..... ORTAOKULU

5. SINIF SOSYAL BİLGİLER DERSİ 1. DÖNEM 1. ORTAK YAZILI SINAVI (SENARYO 2)

Adı - Soyadı: ..... | Sınıfı / Şubesi: 5 / ..... | Okul No: ..... | **Aldığı Not:** .....
|---|---|
ANT HOCAM

Soru 1 (15 Puan - Öğrenme Çıktısı: SB.5.1.1)

İnsanlar yaşamları boyunca aile, okul, oyun ve sosyal kulüp gibi çeşitli gruplar içinde bulunurlar. Bulunduğumuz her grupta üstlendiğimiz role uygun hak ve sorumluluklarımız vardır.

5. sınıf öğrencisi olan Kerem, okulunda hem "öğrenci" hem de "halk oyunları ekibi üyesi" rolündedir.

Kerem'in bu iki farklı gruptaki rollerine ait birer sorumluluğunu yazınız.

Cevap:

- **Öğrenci Rolü Sorumluluğu:**
  .....
- **Halk Oyunları Ekibi Üyesi Rolü Sorumluluğu:**
  .....

ANT HOCAM

Soru 2 (15 Puan - Öğrenme Çıktısı: SB.5.1.1)

Grup çalışmalarında başarılı olabilmek için gruptaki tüm bireylerin rollerini bilmesi ve bu rollerin getirdiği sorumlulukları eksiksiz yerine getirmesi gerekir.

Bir proje grubunda yer alan bir öğrencinin üzerine düşen görevi zamanında yapmamasının;

- **a)** Grup içi ilişkilere etkisini yazınız.
- **b)** Projenin sonucuna etkisini yazınız.

Cevap:

- **a)**
  .....
  .....
- **b)**
  .....
  .....

ANT HOCAM

Soru 3 (15 Puan - Öğrenme Çıktısı: SB.5.1.2)

Türkiye'nin farklı yörelerinde oynanan halk oyunları (Horon, Zeybek, Halay vb.) ve yöresel türküler toplumun farklı zenginliklerini yansıtır.

Bu kültürel farklılıklara saygı duymanın toplumdaki bireyler arasında "birlik ve beraberlik bilincini" güçlendirmesine yönelik iki gerekçe yazınız.

Cevap:

1. .....
   .....
2. .....
   .....

ANT HOCAM

Soru 4 (15 Puan - Öğrenme Çıktısı: SB.5.1.2)

Farklılıklara saygı göstermek, insanların dış görünüşleri, konuşma biçimleri veya gelenekleri sebebiyle yargılanmamasını gerektirir.

Okul bahçesinde farklı bir şehirden gelen ve yöresel şivesiyle konuşan bir öğrenciyle bazı öğrencilerin alay ettiğini gören bir öğrencinin sergilemesi gereken yapıcı iki davranışı yazınız.

Cevap:

1. .....
2. .....

ANT HOCAM

Soru 5 (15 Puan - Öğrenme Çıktısı: SB.5.1.3)

Geleneksel Türk kültüründe yer alan "imece", köy ve mahalle halkının bir araya gelerek bir kişinin veya topluluğun işini el birliğiyle karşılıksız yapmasıdır (tarlayı hasat etmek, okul boyamak vb.).

İmece uygulamasının toplumsal bağları ve dayanışma duygusunu geliştirmesine yönelik iki önemli faydasını açıklayınız.

Cevap:

1. .....
2. .....

ANT HOCAM

Soru 6 (15 Puan - Öğrenme Çıktısı: SB.5.1.3)

Toplumsal birliğimizi güçlendiren yardımlaşma faaliyetleri sadece maddi yardımlarla sınırlı değildir; manevi yardımlar ve sosyal sorumluluk çalışmaları da büyük önem taşır.

Bir 5. sınıf öğrencisi olarak mahallenizdeki yalnız yaşayan yaşlı bir komşunuza veya sokak hayvanlarına yönelik yapabileceğiniz iki gönüllü dayanışma davranışını yazınız.

Cevap:

1. .....
2. .....

ANT HOCAM

Soru 7 (10 Puan - Öğrenme Çıktısı: SB.5.1.3)

Okulunuzda "Paylaşmak Güzeldir" temalı bir yardım kermesi düzenlenmektedir. Kermesten elde edilen gelir ihtiyaç sahibi öğrencilerin kışlık kıyafet ihtiyacında kullanılacaktır.

Bu kermesin başarısına ve amacına ulaşmasına katkı sağlamak için yapabileceğiniz bir görevi bir cümle ile ifade ediniz.

Cevap:

.....
.....
.....
.....

CEVAP ANAHTARI VE DERECELİ PUANLAMA RUBRİĞİ (ANT HOCAM)

Sınav Soru Ve Ölçüt Özet Tablosu

Soru No	Öğrenme Çıktısı (Kazanım)	Ölçülen Beceri / Davranış	Puan Değeri
Soru 1	SB.5.1.1	Farklı gruptaki rollere uygun sorumluluk belirleme	15 Puan
Soru 2	SB.5.1.1	Sorumluluk aksatmanın grup içi ve sonuç üzerindeki etkisini açıklama	15 Puan
Soru 3	SB.5.1.2	Kültürel zenginliğe saygının toplumsal birliğe katkısını gerekçelendirme	15 Puan
Soru 4	SB.5.1.2	Farklılıklarla karşılaşıldığında yapıcı ve kapsayıcı tutum sergileme	15 Puan
Soru 5	SB.5.1.3	İmece geleneksel dayanışma modelinin faydalarını çözümleme	15 Puan

Soru No	Öğrenme Çıktısı (Kazanım)	Ölçülen Beceri / Davranış	Puan Değeri
Soru 6	SB.5.1.3	Manevi/sosyal dayanışmaya yönelik gönüllü davranış önerisinde bulunma	15 Puan
Soru 7	SB.5.1.3	Toplumsal yardımlaşma etkinliğine somut katkı cümlesi oluşturma	10 Puan
Toplam	**3 Öğrenme Çıktısı**	**7 Açık Uçlu Soru**	**100 Puan**

Detaylı Cevap Anahtarı Ve Puanlama Kriterleri

Soru 1 Cevap Anahtarı (15 Puan)

- **Model Cevap:**
  - **Öğrenci Rolü Sorumluluğu:** Derslere zamanında girmek, ödevlerini eksiksiz yapmak veya okul kurallarına uymak. (7.5 Puan)
  - **Halk Oyunları Ekibi Üyesi Rolü Sorumluluğu:** Provalara zamanında katılmak, ekip arkadaşlarıyla uyum içinde çalışmak veya kostüm ve araç-gereçleri korumak. (7.5 Puan)
- **Puanlama Kriteri:**
  - Her iki rol için de doğru ve uygun birer sorumluluk yazılması durumunda tam puan (15 puan) verilir. Yalnızca bir rol için doğru sorumluluk yazılırsa 7.5 puan verilir.

Soru 2 Cevap Anahtarı (15 Puan)

- **Model Cevap:**
  - **a) Grup içi ilişkilere etkisi:** Grup üyeleri arasında güvensizlik, anlaşmazlık, huzursuzluk ve iletişim kopukluğu yaşanır. Arkadaşlık ilişkileri zarar görür. (7.5 Puan)
  - **b) Projenin sonucuna etkisi:** Proje zamanında tamamlanamaz, kalitesi düşer veya başarısızlıkla sonuçlanır; diğer üyeler ekstra yük altında kalır. (7.5 Puan)
- **Puanlama Kriteri:**
  - a ve b şıklarının her birinde doğru nedensellik ilişkisi kurularak yapılan açıklamalar 7.5 puan değerindedir.

Soru 3 Cevap Anahtarı (15 Puan)

- **Model Cevap:** *(Aşağıdaki gerekçelerden herhangi ikisi veya benzer mantıktaki ifadeler kabul edilir)*
    a. Farklılıklara saygı göstermek, bireylerin birbirini olduğu gibi kabul etmesini sağlayarak ayrımcılığı ve çatışmaları önler. (7.5 Puan)
    b. Kültürel zenginliklerin paylaşılması zihinsel ve duygusal bağları kuvvetlendirir, "biz" olma bilincini ve aidiyet duygusunu pekiştirir. (7.5 Puan)
- **Puanlama Kriteri:**
    - Toplumsal birlik, hoşgörü ve beraberliğe vurgu yapan her mantıklı gerekçe 7.5 puan değerindedir.

Soru 4 Cevap Anahtarı (15 Puan)

- **Model Cevap:** *(Aşağıdaki yapıcı davranışlardan iki tanesi yazılmalıdır)*
    a. Alay eden arkadaşlarını nazikçe uyararak herkesin farklı konuşma şekillerine veya yöresel özelliklere sahip olabileceğini anlatmak. (7.5 Puan)
    b. Yeni gelen öğrencinin yanına giderek onunla tanışmak, arkadaşlık kurmak ve kendini yalnız hissetmesini engellemek. (7.5 Puan)
    c. Durum düzelmezse konuyu okul rehber öğretmenine veya nöbetçi öğretmene bildirmek.
- **Puanlama Kriteri:**
    - İnsan haklarına, empatik yaklaşıma ve yapıcı problem çözmeye dayalı her bir davranış önerisi 7.5 puandır.

Soru 5 Cevap Anahtarı (15 Puan)

- **Model Cevap:**
    a. İnsanlar arasında yardımseverlik, sevgi, saygı ve güven duygularını artırarak toplumsal bağları sağlamlaştırır. (7.5 Puan)
    b. Zor ve büyük işlerin kısa sürede ve kolayca halledilmesini sağlayarak toplumda "birlikten kuvvet doğar" anlayışını yerleştirir. (7.5 Puan)
- **Puanlama Kriteri:**
    - Birlik, beraberlik, yardımlaşma ve iş kolaylığı vurgusu yapan iki geçerli açıklamanın her biri 7.5 puan ile değerlendirilir.

Soru 6 Cevap Anahtarı (15 Puan)

- **Model Cevap:** *(Aşağıdakilerden iki tanesi veya benzeri gönüllü eylemler kabul edilir)*
    a. Yaşlı komşumuzun ekmek/market alışverişine yardım etmek veya hatırını sormak için ziyaret etmek. (7.5 Puan)

b. Sokak hayvanları için kapının önüne temiz su ve mama koymak veya kuşlar için yemlik yapmak. (7.5 Puan)

- **Puanlama Kriteri:**
  - Yaşlılara veya sokak hayvanlarına yönelik somut, uygulanabilir ve gönüllü iki davranışın her biri 7.5 puandır.

Soru 7 Cevap Anahtarı (10 Puan)

- **Model Cevap:**
  - "Kermese evimizden hazırladığımız yiyecekleri getirerek stantta görev alabilir ve satış yapılmasına destek olabilirim." veya "Kermes afişlerini hazırlayıp okuldaki panolara asarak kermesin duyurulmasını sağlayabilirim."
- **Puanlama Kriteri:**
  - Kermesin amacına ve başarısına doğrudan hizmet eden, açık ve net kurulmuş bir cümle 10 puandır.